

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Francisci Montmorencii E Societate Iesv Cantica Et Idyllia
Sacra**

Montmorency, François de

Antverpiae, 1638

Qui regis Israël. Psal. 79.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69423)

PSALMVS LXXIX.

TITVLVS

* David
composuit
Psalmum,
Asaph ex
posteris Co-
re fecit mo-
dos.

* Pro ijs qui commutabuntur,
testimonium Asaph.

PRIMA PARS PSALMI

Allegoria est à grege sumpta.

Qui regis Israël, intende: qui deducis
velut ouem Ioseph.

Qui sedes super Cherubim, manifesta
coram Ephraim, Benjamin, & Manasse.
Excita potentiam tuam, & veni, vt sal-
uos facias nos.

Deu

ARGUMENTVM.

Præuidens DAVID Rex spiritu Prophetico defectionem Ephramitarum, & reliquarum decem tribuum, à sceptro IYDA, & DEI Lege; dolet transfugarum vicem hoc LXXIX. Psalmo, sub geminâ gregis & vineæ metaphorâ. Vnde hic Psalmus commodè diuidi potest in duas partes, alternis Choris Amœbæo carmine decantandas.

PRIMVS CANTORVM CHORVS

à dextris.

Vide cap. 6. lib. 1. Paralip.

I Sraëlitici gregis
 Pastor ô vigil excuba!
 Duc ad ouile vagam
 Rachelidis sobolem;
 Quæ velut agna fugit
 Palabunda licentiùs
 Siluas in Basanitides,
 Et querceta lupis feta rapacibus.
 Tu Sionis eam refer
 Ad tentoria sospitem:
 Est ubi perpetuo
 Quæ calet Ara foco;
 Et duo qui famulis

○

Te

** Interca-
laris versus
hic quater
repetitur in
Psalmo.*

* Deus conuerte nos : & ostende faciem
tuam , & salui erimus.

Domine Deus virtutum , quousque iras-
cêris super orationem serui tui?

Cibabis nos pane lacrymarum : & porum
dabis nobis in lacrymis , in mensura.

Posuisti

Te pennis super euehant,
Cherubes, inbaris tui
Præstricti radijs auricoloribus.

Custos ô Deus assere
Septis Benjaminum tuis:
Increpitosque pedo

Ad meliora moue

Consilia Ephramidas.

Errauit nimum diu

Manasses: age, denium

In caulas facili collige sibilo.

O si nos placido semel

Dexter lumine videris;

Error omnis abibit!

Sed quid, Ephramida, quid est,

Tuas quòd Deus ad preces

Surdior est pelago?

An, quia te Solymam

Deseruisse videt,

Per deserta finit loca

Cognato procul à grege

Exerrare gradu non-renocabili?

Quàm diuersus ab Isaco

In uepreta nepos abis?

Pro viridi cythiso,

Pro viola folijs,

Iam paliurus erit,

Asper iam tibi carduus

Qui ieiunia temperet;

O 2

Et

Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris : & inimici nostri subsannauerunt nos.

Deus virtutum conuerte nos : & ostende faciem tuam, & salui erimus.

SECUNDA PARS PSALMI.

Continua est Allegoria Vineæ.

Vineam de Ægypto transtulisti : eiecisti Gentes, & plantasti eam.

Dux itineris fuisti in conspectu eius : plantasti radices eius, & impleuit terram.

Operuit montes vmbra eius : & arbusta eius cedros Dei.

Extendit

Et tristi cruciet, nec saturret dapes.

*Pro fontis scatebrâ sacri,
Iam limosa tibi palus
Pocula sufficiet.*

*Et lacrymæ vitrei
Instar erunt laticis.*

*Hunc vicina Tyros quibus
Nuntium excipiet iocis?*

Non impune, Pater, cedat id hostibus.

*O si nos placido semel
Dexter lumine videris;
Error omnis abibit!*

SECUNDVS CANTORVM CHORVS

à sinistris.

In Veteri testamento apud Isaiam, & Ezechielem, frequenter ECCLESIA designatur sub Allegoriâ Vineæ, vt etiam in Nouo, apud Euangelistas.

I Sraëlitica Sator
Vitis, hanc, Deus, vberi
Desuper imbregiga!
Et tua quos Pharijs
Transtulit è scrobibus,
Seruet dextera palmites;
Quales gleba feracior
Accepit domite iam Chananitidis.
Hæc iam vinea collibus
Umbras Assyrijs facit.

⓪ 3

Iam

Extendit palmites suos vsque ad mare: & vsque ad flumen propagines eius.

Vt quid destruxisti maceriam eius: & vindemiant eam omnes, qui prætergrediuntur viam?

* *Græcis*
μωιδς. genus
quoddam
porci sil-
uestris.

Exterminauit eam aper de silua: & * singularis ferus depastus est eam.

Deus virtutum conuertere: respice de celo, & vide, & visita vineam istam.

Et perfice eam, quam plantauit dextera tua: & super filium hominis, quem confirmasti tibi.

Incensa igni, & suffossa ab increpatione vultus tui peribunt.

Fiat

Iam mare, iam rapidi
 Tigris opacat aquas:
 Ipsa refert viridem
 Unda vitis imaginem:
 Hic depicta natant iuga,
 Hic absens tremit in flumine pampinus.

Cur vitis modo viluit
 Tam dilecta prius tibi?
 Cur spoliata suis
 Sepibus exuitur,
 Furibus ut pateat?
 En illudit ei caper,
 En dentes acuunt apri,
 Ut stirpes laceras funditus eruant.

O si nos placido semel
 Dexter lumine videris;
 Terror omnis abibit!

Vinea fer opem tuæ!
 Largis ambitiosior
 Si fluet illa comis,
 Luxuriam nimiam
 Tu mihi falce puta.
 His iuuanda modis erit.
 „Vellit non eadem bene
 „Olim quos posuit dextera surculos.

Cur incendia palmiti
 Moliris trifidâ face?
 Flamminomo cohibe
 Fulmina missa polo:

Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ, &
super filium hominis, quem confirmasti tibi.

* Discedemus. frequenter Hebraei usurpant praesens pro futuro.

Et non * discedimus à te, viuificabis nos
& nomen tuum inuocabimus.

Domine Deus virtutum conuerte nos : &
ostende faciem tuam, & salui erimus.

Si tuus illa furor
Pergat, spargere, si reo
Manassi veniam negas:
Omnes, heu! simili sorte peribimus.
„ Mortales ego nos scio:
„ Peccare, est hominum; Dei,
„ Parcere supplicibus,
Parce tuo generi!
Nam genus esse tuum
Nos, non dissimulas Pater.
Posthac fidus erit tibi
Israël, memori teque canet Lyrâ.
O si nos placido semel
Dexter lumine videris;
Terror omnis abibit!

AMICO LECTORI.

Mirum tibi videri possit, Amice Lector, quòd has duas Dauidis Odas tribuam potiùs puellarum quàm Leuitarum Choris decantandas: mirari tamen defines, si memineris nouam hîc induci rerum faciem; & nouam scenam novos quoque Choros postulare. Captiuos apud Babylonem Israëlitas hîc damus: ideoque molliores exulum affectus, qui duobus his Psalmis exprimuntur, meliùs, & ex decoro magis sequiori sexui indulgendos mecum iudicabis. Iuuat hanc opinionem nostram sententia Platonis & Aristotelis, à quibus reprehenditur Homerus, quòd Vlysses in Scyllâ, contra decorum viri fortis, eiulantem ac flentem induxerit. Cautior inde Virgilius, C. Iulij Cæsaris (sub Daphnidis personâ) cruentam mortem lugeri voluit à Nymphis, in lacrymas suoapte ingenio procliuioribus.

*Extinctū Nymphæ crudeli funere Daphnim
Flebāt, vos coryli testes & flumina Nymphis;
Cum complexa sui corpus miserabile nati,
Atque deos, atque astra vocat crudelia
mater.*

Accedit quòd apud Hebræos in more fuerit, vt virgines non minùs Lessum in funeribus, quàm Epinicium in triumphis canerent. Vtri-
usque

usque rei passim exempla suppetunt in sacris Litteris, cum *cantatrices omnes*, discipulæ Vatis Ieremiæ, lamentari dicuntur Iosia Regis interitum, c. 35. l. 2. Paralip. Similiter *virgines, quæ conclusæ erant, procurrebant ad Oniam* in publico luctu, vt obseruare est in Principum Assamoneorum historiâ, c. 3. lib. 2. Machab. De Epinicijs porrò per virgines decantari solitis, manifestior res est, ex Dauidis, cæso Goliâ, reducis historiâ, quàm vt pluribus à me probari sit necesse. Quocircà rectè virginibus demandantur cantandi nonnulli Dauidis Psalmi, quorum præcipuè Titulus est, *Pro Occultis*. i. Adolescentulis conclusis: nam vocabulû Hebræum *Galamoth*, cum sit homonymum, peræquè significat & *Occultas res*, & *Adolescentulas*; illas scilicet, quæ vel publica lamenta exequiebantur, vel Choris festiuioribus triumphos celebrabant. Et quò propiùs accederem ad eiusmodi püellaris Chori speciem, nihil dubitavi sequentium Psalmorum Paraphrasim, in Strophen, Antistrophen, ac Epodon distribuere; pari propemodum œconomiâ, quâ plerique Dauidis Hymni diuiduntur in Diapsalmata: in quibus, iuxta B. Chrysostomi mentem, & sententiæ, & Musici concentus, & personarum totius Chori fiebat mutatio. Vestigium haud obscurum Odes Hebraicæ sic in tria (vt vocant) Stesichori com-
modè

modè distributæ, nuper obseruauit apud Ieremiam: qui cùm duobus prioribus Threnorum capitibus ordine Alphabetico solitarias Strophas dedisset more Flacci; in tertio demum capite Threnum eodem Alphabetico ordine diuisum in Strophen, Antistrophen, ac Epodon, ad instar Stefichori nobis exhibuit. in quo tamen Cantico, Artis obseruantior fuit quàm Stefichorus. Nam cuiuslibet Strophen initium semper fecit, per numeralem illam litteram, quæ singulis præfixa est, percurrente versibus Acrosthichis (quales nonnulli sunt * Sibyllini) totam Alphabeti seriem à primo elemento Aleph vsque ad vltimum Thau, vnam dumtaxat illius Threni Trigam, Latinis à me iunctam numeris suâ breuitate Melodiæ aptioribus, hîc subijciam, vt tibi, Beneuolè Lector, certiolem hoc exemplo fidem faciam nonvulgaris artificij Poëtici, quo constant pleraque Vatum Hebræorum Cantica.

* Vide Euseb. in Vita Constant.

CAP. III. THREN. IEREM.

Aleph.

Ego vir videns paupertatem meam, in virga indignationis eius.

Strophe á.

*Abductus procul ille grex
Tuus à Sione,
Vbi manè claro,
Duce Te, solebat.
Ad letissima pascua
Sæclis ire prioribus:*

Cur

*Cur virgâ modo ferreâ
Tenebras sub ipsas
Noctis opacæ*

Aleph.

Me minauit,
& adduxit in te-
nebras, & non in
lucem.

Antistrophe á.

*A te ducitur ad truce[m]
Babylonis aram,
Vt inhospitali
Cadat immolanda
Belo victima flebilis?
Quò nos, Pastor, agis? tua,
Ah Pater, tua desinat.
Manus increpare
Quos regis Agnos.*

Aleph.

Tantum in me
vertit, & contuer-
tit manum suam
tota die.

Epodus á.

*Ah Pater! cohibe pedum,
Quo luce totâ,
Quo nocte totâ,
Miserum Israël
Tundis ouile.*

Beth.

Vetustam fecit
pellé meam, &c.

Strophe ß.

*Bidentum cutis aruit
Viden ut tuarum? &c.*

Non est mihi consilium ceteras huius
Threni persequi partes: ad institutam Psal-
mi cxxxvi. Paraphrasim redeamus.

Ignosce, mi Lector, modico isti diuerticulo.

PSAL-